

Tallinna Loomaaed

Tegevusaruanne 2019

Sisukord

Kollektsioon	3
Kollektsiooni lisandunud olulisemad liigid ja uued loomad	3
Kollektsiooni planeerimine.....	3
Aasta sündmused	4
Liigid, isendid ja seltsid	7
Loomade heaolu. Keskkonnarikastamine ja treenimine	12
Veterinaaria	13
Teadus- ja arendustegevus.....	14
Teadustegevus.....	14
Arendustegevus.....	14
Koostöö	15
Rahvusvaheline koostöö.....	16
Haridustegevus ja üritused.....	17
Külastajad	19
Liigikaitse	20
Organisatsioon ja meie inimesed	21
Tallinna loomaaed arvudes	25

Lumeleopard Otto III aedikus. Foto: Inari Leiman

Kollektsioon

Kollektsiooni lisandunud olulisemad liigid ja uued loomad

Kaslastest toodi loomaaeda lumeleopard (*Panthera uncia*) ja manul (*Otocolobus manul*). Lindudest violett-turako (*Musophaga violacea*) ning olemasolevatele tulipartidele (*Tadorna ferruginea*) lisandus veel kolm isendit. Samuti toodi sisse uus vööthiirte (*Lemniscomys barbarus*) liin, et tagada selle liigi säilimine meie kollektsioonis. Juurde toodi päevagekod (*Phelsuma standingi*) ja noor leopard-kilpkonn (*Stigmochelys pardalis*). Riia loomaaialt saime 80. sünnipäevaks kingituseks mustade kangursipelgate (*Polyrhachis dives*) koloonia.

Eelmisel aastal saatsime loomi Lätti, Leetu, Tšehhi, Poola, Venemaale, Gruusiasse ja Saksamaale.

Kollektsiooni planeerimine

Kollektsiooniplaneerimise töörühm jätkas aastal 2018 alustatud tegevust ning töötas välja kõikide loomarühmade kollektsiooniplaanid.

Plaani koostamisel arvestati liikide erinevaid rolle nagu liigikaitse, külastajate sidumine, haridus ja teadustöö.

Külastajate sidujatena käsitletakse liike, kes äratavad inimestes oma erilise välimuse, käitumise või bioloogiaga huvi ning loovad sideme inimese ja ülejäänud looduse vahel ja kelle abil saab arendada

empaatiat eluslooduse vastu. Loomi saab rakendada haridusprogrammides, mis on suunatud konkreetsetele ohtudele või piirangutele seoses liikide või elupaiga kaitsega. Teadustööks vajalikud liigid ei ole otseselt seotud liigikaitsega, kuid loomi saab kasutada uuringute läbiviimisel, eesmärgiga suurendada teadmisi nende päritolust, populatsioonibioloogiast, taksonoomiast, loomade hooldamisest, haigustest, tervisest.

Aasta sündmused

LUMELEOPARD JA HABEKOTKATIBUD

Belgia Natuurhulpcentrumist saabus 4. veebruari varahommikul meile 2013. aastal sündinud lumeleopard Otto III. Kuueaastasest Otto III-st loodetakse paarilist loomaaia emasele lumeleopardile Delile.

Loomaaia inkubaatoris koorunud kaks habekotka (*Gypaetus barbatus*) tibu saatsime 4. aprillil eriloaga lennukisalongis Austriasse. Euroopas haruldaseks jäänud linnu pojad said uue kodu Haringsee ohustatud raisakotkaste säilituskeskuses. Sealsed habekotkad-kasuvanemad kasvatavad nad seal üles ja linnud asustatakse ümber loodusesse.

Elevantide ja sõraliste toitumiskäitumise rikastamine

Elevantide siseaedikusse paigaldati laest rippuv heinavõrk, mida saab paigutada erinevatele kõrgustele. Sellega rikastatakse loomade toitumiskäitumist, matkides looduses puu otsas olevat toitu, mille kättesaamiseks peavad loomad vaeva nägema.

Samasugused väiksemad heinavõrgud paigaldati sõraliste aedikutesse.

Elevandid heinavõrguga. Foto: Inari Leiman

Ilveste uuenenud aedikute kompleks. Foto: Inari Leiman

ILVESTE AEDIKU RENOVEERIMINE

Kullimäel renoveeriti loomaaia töötajate ja vabatahtlike abiga ilveseaedikud, millega loodi meie kollektsiooni ilvestele oluliselt paremad elutingimused. Taimestiku ja ronimistüvedega metsaseks muudetud aedik pakub loomadele palju ronimis- ja peitumisvõimalusi. Uus aedik suurendab loomade heaolu ja külastajad saavad loomi vaadelda ning tundma õppida ilveste looduslikule elupaigale sarnasemas keskkonnas.

KILGIKASVATUS

Loomaaia kilgikasvandus arenes jõudsalt ja see võimaldas pakkuda loomadele väga kõrge kvaliteediga toiduputukaid. Kvaliteetne toit tagab loomade heaolu ning aitab ennetada tervisprobleeme.

UUED TERRAARIUMID

Aasta lõpus uuendati paksunahaliste majas kuningboa terraariumi. Eesmärgiks oli oluliselt parandada liigi pidamistingimusi ja anda loomale senisest enam liikumisvabadust. Lisaks ehitati kolm uut terraariumi puu otsas elavatele sislikele. Tulevikus on nendes plaanis majutada kameeleone ja gekosid, keda külastajad saavad uutes terraariumides vaadelda ja keda senini külastajatele näidatud ei ole.

JOOKSIKLASTE UUS ELUPAIK

Loomaaia aiandi värava juures kujundati suurde terraariumisse looduslikult mättaline elupaik Kunaširi ja Hokkaido saarelt pärit jooksiklastele, kelle lemmikroaks on teod.

Kaksküürkaamel ja prževalski hobused. Foto: Inari Leiman

SEGAEKSPOSITSIOONIDE MOODUSTAMINE

Prževalski hobuste aedikusse koliti 6. septembril isane kaksküürkaamel Hasan. Pärast mõningat harjumisperioodi leppisid erinevad liigid koos elamisega. Ühes aedikus näeb ka nandusid ja alpakasid.

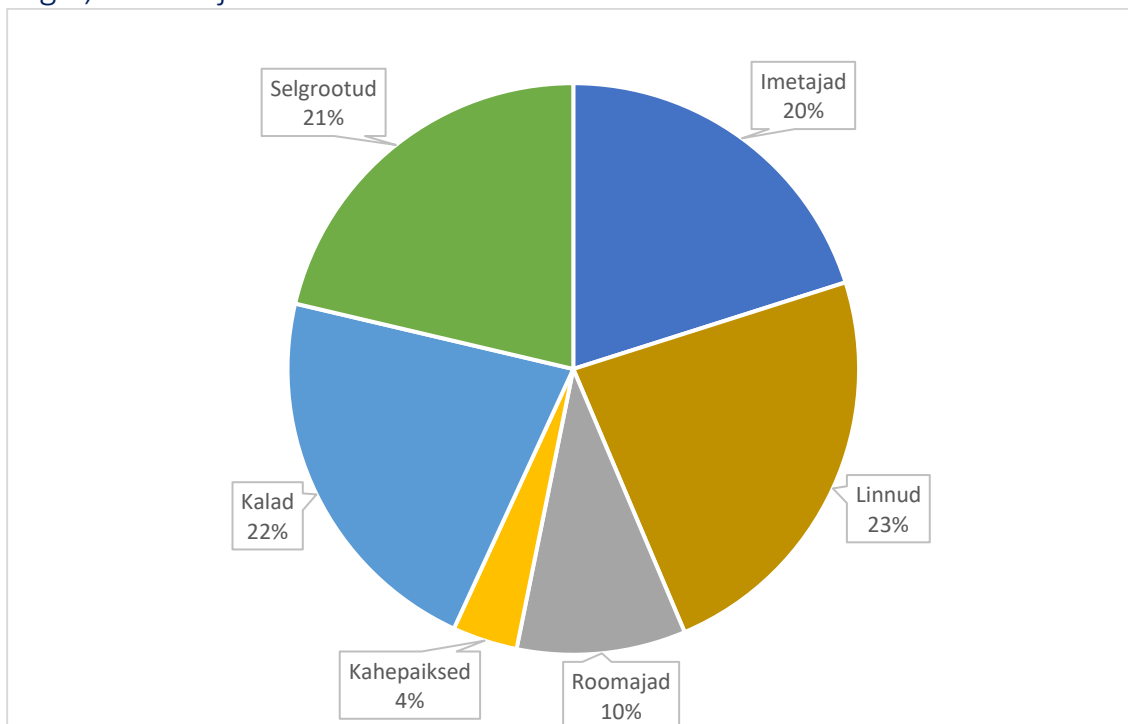
PIHKVA KARU

Loomaaeda toodi 14. augustil ajutiselt kostile noor isane pruunkaru Proša. Valga metsadest kinni püütud ja inimasulates tembutanud karu olid üles kasvatanud inimesed ja ta oli pärit Pihkva oblastist Venemaal. Loomaaia eestvõtmisel transporditi Proša 12. novembril tagasi Venemaale, orvuks jäänud karude rehabiliteerimiskeskusesse. Seal võeti plaani ta pärast talveuinakut taas loodusesse lasta.

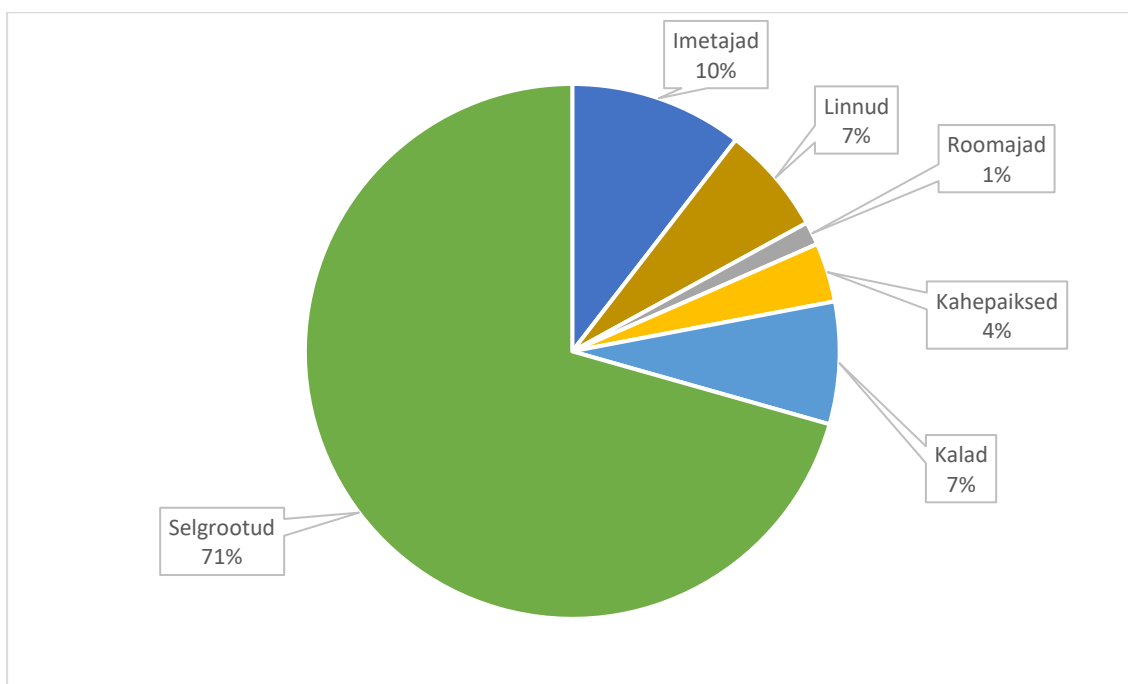
TIIGRIKUTSIKAD

Tallinna loomaaia isane amuuri tiiger Pootsman viidi Ohustatud Liikide Euroopa Paljundusprogrammi raames 2018. aasta sügisel Tšehhi Zlín-Lešná loomaaeda, kus talle sündisid 2019. aasta suvel kolm järglast.

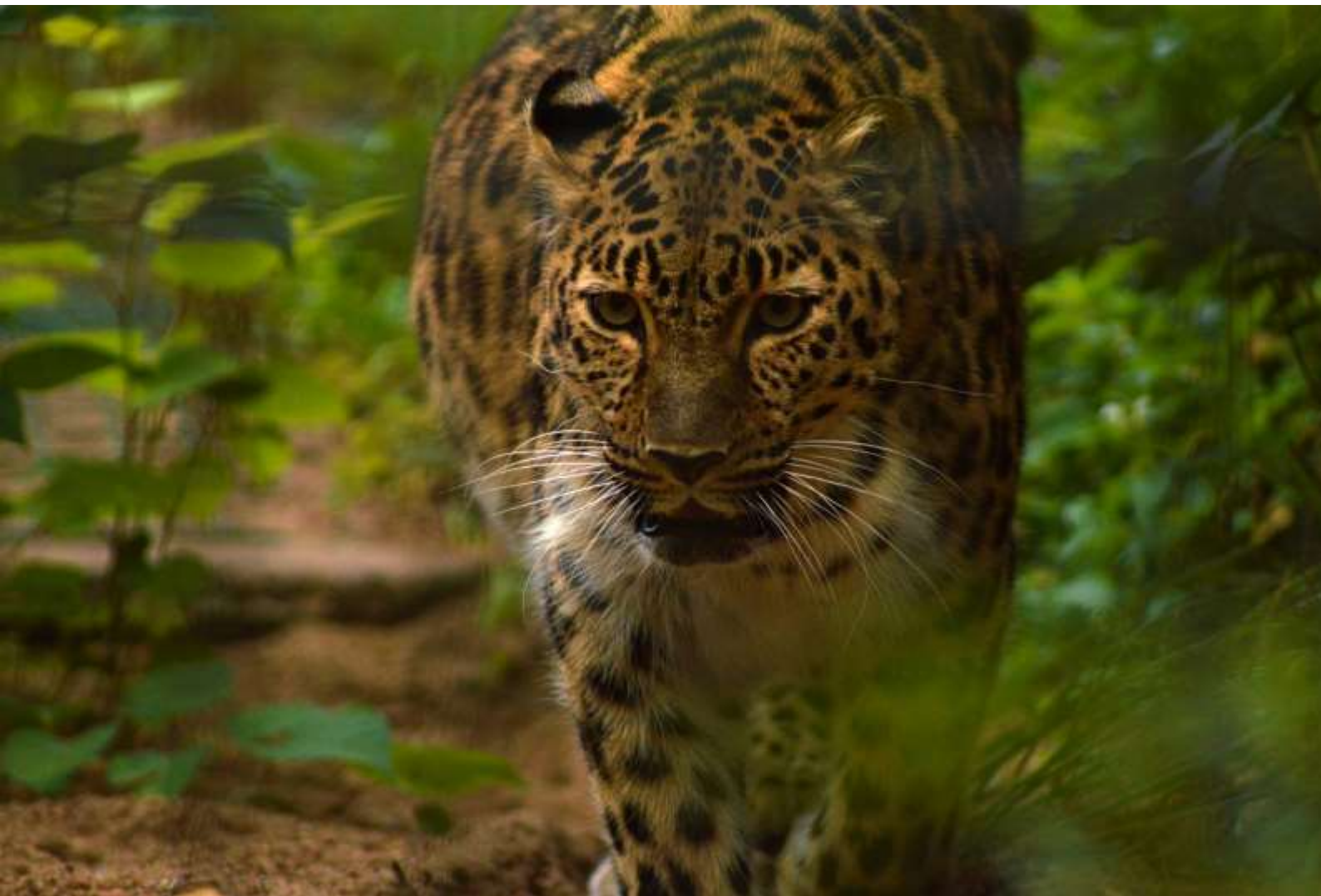
Liigid, isendid ja seltsid

Liigid

Isendid

Amuuri leopard. Foto: Karmel Ritson

IMETAJAD

Selts	Selts ladina keeles	Isendite arv	Liikide arv
Sõralised	<i>Artiodactyla</i>	441	30
Kiskjalised	<i>Carnivora</i>	161	21
Närilised	<i>Rodentia</i>	112	12
Esikloomalised	<i>Primates</i>	102	11
Kabjalised	<i>Perissodactyla</i>	23	3
Kaksieeshambulised	<i>Diprotodontia</i>	14	2
Jäneselised	<i>Lagomorpha</i>	8	1
Vööloomalised	<i>Cingulata</i>	3	1
Londilised	<i>Proboscidea</i>	3	1
		867	82

Neitsikured. Foto: Andrey Bochkarev

LINNUD

Selts	Selts ladina keeles	Isendite arv	Liikide arv
Hanelised	<i>Anseriformes</i>	166	22
Kanalised	<i>Galliformes</i>	91	15
Haukalised	<i>Acciptriformes</i>	55	13
Kakulised	<i>Strigiformes</i>	33	8
Värvulised	<i>Passeriformes</i>	26	13
Kurelised	<i>Gruiformes</i>	19	6
Papagoilised	<i>Psittaciformes</i>	15	7
Flamingolised	<i>Phoenicopteriformes</i>	13	1
Pelikanilised	<i>Pelecaniformes</i>	8	2
Toonekurelised	<i>Ciconiiformes</i>	6	2
Tuvilised	<i>Columbiformes</i>	4	2
Käolised	<i>Cuculiformes</i>	3	2
Jaanalinnulised	<i>Struthioniformes</i>	2	1
Sarvlinnulised	<i>Bucerotiformes</i>	2	1
Siniraalised	<i>Coraciiformes</i>	2	1
		445	96

Rohepüüton. Foto: Julia Kolpakchi

ROOMAJAD

Selts	Selts ladina keeles	Isendite arv	Liikide arv
Soomuselised	<i>Squamata</i>	71	29
Kilpkonnalised	<i>Testudines</i>	32	5
Krokodillilised	<i>Crocodylia</i>	6	4
		110	38

KAHEPAIKSED

Päriskonnalised *Anura*

	Arv
Liigid	15
Isendid	295

Vikerkaarekabi. Foto: Inari Leiman

KALAD

Selts	Selts ladina keeles	Isendite arv	Liikide arv
Ahvenalised	<i>Perciformes</i>	355	37
Sägalised	<i>Siluriformes</i>	89	26
Hammaskarbilised	<i>Cyprinodontiformes</i>	45	2
Karpkalalised	<i>Cypriniformes</i>	41	7
Haratsiinilised	<i>Characiformes</i>	39	7
Ateriinilised	<i>Atheriniformes</i>	29	5
Hulkuimelised	<i>Polypteriformes</i>	6	2
Kotkasrallised	<i>Myliobatiformes</i>	3	1
Kerakalalised	<i>Tetraodontiformes</i>	1	1
Sireenkalalised	<i>Lepidosireniformes</i>	1	1
		609	89

SELGROOTUD

Selgrootuid oli kokku 87-st liigist ligikaudu 5825 isendit.

Elevant mängib palli. Foto: Inari Leiman

Loomade heaolu. Keskkonnarikastamine ja treenimine

Loomade treenimise eesmärgiks on muuta vangistuses elavate metsloomade igapäevane talitusrutiin nende jaoks stressivabaks. Loomi saab õpetada veterinaari külaskäiku aktsepteerima ja vabatahtlikult veterinaar- (vere- või nõreproovide võtmine, vaksineerimine, ravimi manustamine) ning hooldusprotseduuridel (näiteks sõrgade- ja kapjade hooldus, hammaste puhastus, välisparasiitide kontroll, lihtsamate haavade puhastamine) osalema.

KOOLITAMINE

Loomaia talitajatele viidi läbi koolitusi ja individuaalseid konsultatsioone loomade elukeskkonna rikastamise ja teadmispõhiste ning eetiliste treeningmeetodite osas. Koolitused toimusid teemadel: keskkonnarikastuse planeerimine, sihtmärkide kasutamine loomade treenimisel, treenimise mehaanilised oskused, loomade igapäevane heaolu ja vajadused. Koostati keskkonnarikastuskavasid, õpiti treenimise põhioskusi, ohutustehnikaid, loomade käitumise haldamise tehnikaid, looma isikliku ruumi austamist ja keskkonnarikastusvahendite valmistamist.

LOOMADE HEAOLU TÖÖRÜHM

Aasta alguses moodustati loomade heaolu töörühm, kuhu kuuluvad loomaia direktor, kollektsoonijuht, kuraatorid, loomakasvatuse spetsialistid, loomade heaolu ja treenimise spetsialistid. Töörühma ülesandeks oli vajaduste kaardistamine, eesmärkide püstitamine ja nende saavutamise jälgimine.

Praktiliseks ülesandeks võeti keskkonnarikastamise juurutamine talitajate töörutiini, sest igapäevatoos puudusid varasemalt rutiinsed rikastamisprotseduurid, sealhulgas täpne rikastusplaan ja dokumenteerimissüsteem. Töötati välja sammhaaval lähenemise strateegia, mille rakendamiseks valiti liikidest välja hallhüljes (*Halichoerus grypus*), aasia lõvi (*Panthera leo persica*), kaelusmangabe (Cercopithecus torquatus), rohepärdik (*Chlorocebus aethiops*) ja ninakaru (*Nasua nasua*).

Kõikide liikide jaoks valis keskkonnarikastamise juhendaja välja ühe rikastamise nädalas ja koostas talitajatele 4-nädalase ajakava. Nelja kuu jooksul lisati igal kuul täiendavalt üks rikastamine ja neljanda kuu lõpuks tekkis rutiin. Dokumenteerimissüsteemi katsetamiseks ja juurutamiseks valiti välja šimpans (*Pan troglodytes*), ilves (*Lynx lynx*), kuukabarra (*Dacelo novaeguineae*), ararauna (*Ara ararauna*), luitekass (*Felis margarita*) ja surikaat (*Suricata suricatta*). Talitajate tagasisidest lähtuvalt täiendati oktoobris dokumenteerimisvormi ja see on kasutusel.

TREENIMISPROJEKTIDE NÄITED

Kaht emast Aafrika elevanti ja kolme teravmökk-ninasarvikut treeniti kõrvaveenist vereproovi võtmiseks, et nad selles vabatahtlikult osaleksid: vaata ninasarvik Kigoma vereproovi võtmist <https://www.youtube.com/watch?v=Lvy9qhfnR8A&t=9s>

Emaseid euroopa naaritsaid (kümme isendit) treeniti vabatahtlikult osalema tupenõreproovide võtmisel paaritusperioodil. Töö lõpptulemus: <https://youtu.be/zABHUv9T6A>

Laste loomaaia talitajad treenisid kameruni kääbuskitse karja parasiidivastase kaitsesüstimise protseduuriga 1-2 kuu vältel enne protseduuri toimumist.

Veterinaaria

Laboratoorsed uuringud telliti Riiklikust Veterinaarlaboratooriumist, kes teostas parasitoloogilisi, bakterioloogilisi, virooloogilisi ja vere seroloogilisi uuringuid. Loomaaias kohapeal tehti vere biokeemilisi ja hematoloogilisi uuringuid.

Profülaktilise tööna vaktsineeriti imetajaid, dehelmintiseeriti kiskjaid, sõralisi ja kabjalisi, linde ja terraariumiloomi ning tehti parasiiditõrjet.

Koostöös Eesti Maaülikooliga teostati šimpans Pino kardioloogiline ja ultraheliuuring ning aasia lõvi Xylitoli kirurgiline operatsioon.

Šimpans Pino läbivaatus. Foto: Inari Leiman

Loomaaia liigikaitsekeskuse naaritsakompleks

Teadus- ja arendustegevus

Teadustegevus

Teadusliku liigikaitse uuringute labor tegeles jätkuvalt euroopa naaritsa üle-euroopalise asurkonna koordineerimise ja suguregistri pidamisega. DNA laboris viidi läbi erinevaid geneetilisi uuringuid.

Liigikaitse uuringute laboris paljundati euroopa naaritsaid. Sündis 41 naaritsapoega. Paljundusprogrammi raames saadeti teistesse Euroopa loomaaedadesse 9 naaritsat ja Tallinna loomaaeda saabus 3 naaritsat. Hiiumaale naaritsaid ei viidud. Jätkus Eesti-Hispaania euroopa naaritsate paaritamine, mille eesmärk oli välja selgitada, kas kahe erineva (ida ja lääne) populatsiooni isendid on võimelised omavahel järglasi saama. Sündis kaks pesakonda.

Viidi läbi loomaaialalitaja lühikursuse loengud loomade treenimise ja keskkonnarikastamise teemadel. Esineti üle-eestilise Teadlaste öö ürituse raames mitme ettekandega ja korraldati naaritsapäev. Juhendati õpilaste uurimustööd, mis sai üleriigilisel õpilaste teadusfestivalil II koha preemia. Osaleti aktiivselt rahvusvahelises loomaaianuduslikus ja looduskaitse tegevuses. Ettekannetega esineti rahvusvahelistel foorumitel: Kerkrades Hollandis suulise ja posterettekandega International Small Carnivore Workshop'il ning Berliinis Saksamaal suulise ettekandega Wildlife Research and Conservation 2019 konverentsil. Osaleti Eesti Maaülikooli loomade transpordi pädevuskoolitusel ja külastati Antwerpeni loomaaia DNA laborit.

Arendustegevus

UUED EKSPOSITSIOONID

Loomaaed töötab üheaegselt kahe uue ekspositsiooniala rajamisega. Aastal 2022 peaksid valmima väliekspositsioon Tiigriorg ja Kagu-Aasia troopilise vihmametsa siseekspositsioon.

Pilvemets on välisrahastusega arendusprojekt, mida rahastatakse Euroopa Regionaalarengu Fondi programmist Rahvusvahelise pereturismi atraktsioonid ja mille hulka kuulub ka toitlustuskompleks. Ekspositsiooni sisuks on osake Kagu-Aasia troopilise vihmametsa ökosüsteemist ja see aitab selgitada ülemaailmseid keskkonnaprobleeme. Ekspositsioonile koostati uus eelprojekt, millega muudeti hoone kontseptuaalset ja konstruktsioonilist lahendust.

Tiigriorg külgneb vahetult Kagu-Aasia troopilise vihmametsa hoonega ja pakub suurtele kaslastele nende heaolunõuetele vastavaid tingimusi. Tiigriorus hakatakse eksponeerima ka teisi Kaug-Ida loomi. Sügisel alustati Tiigrioru projekteerimist.

Koostöö

Loomaaed tegi jätkuvalt koostööd Eesti Maaülikooli veterinaarmeditsiini ja loomakasvatuse instituudiga. Koostöös Tartu Ülikooli ja Tallinna Ülikooliga viidi läbi looduskultuuri seminar „Loodushoiu tulevik“. Osaleti üle-eestilistes ettevõtmistes Eesti looduse päeval, loodusvaatluste maratonil ja loodusefestivalil.

Lastekaitsepäeval ja loomaaia sünnipäeval aitasid loomaaia põhiväärtusi ja loodushoiu teemat lisaks loomaaednikele tutvustada mitmed mittetulundus- ja heategevusorganisatsioonid.

Aasta jooksul panustas loomaaia tegevusse oma aega ja oskusi 405 vabatahtlikku. Suurem osa organisatsioone avaldasid ise soovi loomaaia heaks oma aega ja tööjõudu panustada, abiks oli ka Tallinna Loomaaia Sõprade Selts. Vabatahtlike abiga korrastati ilveste uut aedikut, naaritsa- ja faasanite aedikuid, lumeleopardi, amuuri leopardide ja šimpansite aedikuid ning veelindude tiikide ala. Piirdeid paigaldati alpinaariumis ja amuuri leopardide aedikute juures.

Koos Tallinna Loomaaia Sõprade Seltsiga valiti Loomaaia aasta sõbraks AS Olerex Tiigrioru kampaaniasse panustamise ja selle läbiviimise eest. Kampaaniaga koguti 12 807 eurot.

Seminaril „Loodushoiu tulevik“. Foto: Inari Leiman

Rahvusvaheline koostöö

Rahvusvahelist koostööd tehti Euroopa Akvaariumite ja Loomaaedade Assotsiatsiooni (EAZA) loomaaedade sõraliste tehisasurkondade majandamisega tegeleva ekspertgrupi (TAG) töötubades ja koosolekutel Hispaanias ning Prantsusmaal. Toimus eeltöö EAZA loomaaedade sõraliste regionaalse kollektsiooni plaani loomiseks. Tallinna loomaaed koostas dagestani tuuri *Capra cylindricornis* populatsiooni hetkeseisu kirjeldava plaani (suguregister) ning tegi ettepanekuid selle liigi majandamiseks tulevikus. Loomaaia esindaja esines ettekandega dagestani tuuri *Capra cylindricornis*, tagakaspia uriaali *Ovis vignei arkal* ja buhhaara uriaali *Ovis vignei boharensis* olukorrast Euroopa loomaaedades.

EAZA aastakonverentsil Valencias märgiti koostööd käsitleval plenaaristungil ära meie habekotkatibude saatmine Austriasse ohustatud raisakotkaste säilituskeskusesse. Berliinis toimunud Wildlife and Research Conservation teaduskonverentsil anti teada, et meie teravmökk-ninasarvik Kigoma on arvatud 14 tehistingimustes elava ninasarviku hulka, kelle vereproovist on kavas kindlaks määrata isendite kogu DNA järjestus. Loomaaia liigikaitse laborist saadeti liigi säilitamise eesmärgil euroopa naaritsaid Prantsusmaale Zoodysee loomaparki ja Saksamaale EuroNerz'i loodusparki.

Habekotkatibud Austriasse lendamas. Foto: Jelena Semjonova

Elevantide keskkonnarikastamise ja treenimise jälgijad. Foto: Inari Leiman

Haridustegevus ja üritused

Populaarsed olid riiklikku õppekava toetavad keskkonnahariduslikud programmid kõikidele kooliastmetele ja lasteaedadele, mida viidi läbi eesti ja vene keeles. Traditsiooniliste huviringide tegevuse kõrval alustas sügisel tegevust loomaaia noorteklubi vanuserühmale 16–26 aastat. Esmakordselt viidi läbi ühine linnalaager koos Eesti Vabaõhumuuseumiga.

Laste loomaaed võttis külastajaid vastu puhkepäevadeta kogu aasta ja pakkus nii lastele kui lapsevanematele võimalust vahetuks ja juhendatud suhtlemiseks kodu- ja lemmikloomadega.

Iseseisvat õppimisvõimalust erinevatele kooliastmetele ja lasteaedadele pakuti jätkuvalt Zookooli töölehtede näol. Tallinna loodusõpetajate aktiiv töö formaadi esile kui suurepärase materjali õpetajatele õuesõppetundide läbiviimiseks.

Tavapäraste üld- ja temaatiliste ekskursioonide kõrval olid traditsiooniliselt populaarsed kevadsuvel toimuvad hilisõhtused ekskursioonid. Suure huvi osaliseks said ka esmakordselt läbi viidud detsembrikuised õhturetked.

Terve aasta jooksul said külastajad nädalavahetustel jälgida loomade söötmist ja treenimist, mida kirjeldasid loodushariduse osakonna spetsialistid ning zoo-osakonna talitajad. Loomaaeda külastavaid välituriste arvestades viidi neid suveperioodil läbi kaks korda nädalas eesti, vene ja inglise keeles.

Suurema publikuhuvi pälvisid ekevantide mudavannid, jääkarude toitmine ja ninasarvikute treenimine.

Aasta jooksul tähistati rahvusvahelisi loomapäevi ja traditsiooniliste suurüritustena toimusid lastekaitsepäev, jäätisepäev, loodushariduse päev loomaaia juubelisünnipäeval, kõrvitsapidu ja jõuluvanade külaskäik. Suurim kogukonda kaasav kevadest sügiseni kestnud ettevõtmine oli kõrvitsapidu, mille kordaminekule andsid eelnenud aasta jooksul oma panuse inimesed kogu Eestist ja mis teadvustas tänu ühistegevusele loomaaeda laiemalt.

Loomaaia tegemisi tutvustati nii Tallinna linna kui ka üle-eestilistel üritustel: kooliaasta algusega seotult huvihariduse messil Rocca al Mare kaubanduskeskuses, Tallinna aabitsapeol, Tallinna merepäevadel, looduskaitsekuul, Loodusfestivalil, Eestimaa looduse päeval, Muuseumiööl ja Teadlaste ööl.

Õppeaasta jooksul tegutsenud huviringid

Zoologia	Ökoloogia
Ornitoloogia	Fotograafia
Noored loodusuurijad	Loomaaiering
Loomasõbrad	Väikesed loomasõbrad
Loodushuvilised	Animalistika
Looduse laboratoorium	Putukad
Noorteklubi	

Loodusfestival loomaaias. Foto: Inari Leiman

Euroopa Sotsiaalfondi täiskasvanuhariduse edendamise programmi raames viidi koostöös Tallinna Kopli Ametikooliga läbi kaks sisekoolitust talitajatele. Koolituskava olulisemateks teemadeks olid loomaaegade ajalugu ja tähtsus tänapäeva ühiskonnas, loomade käitumise, treenimise, elukeskkonna rikastamise, kollektiooni planeerimise, veterinaaria, loomade transportimise ja liigikaitse põhialused, loomaaed külastuskeskonnana ning suhtlemispsühholoogia.

Külastajad

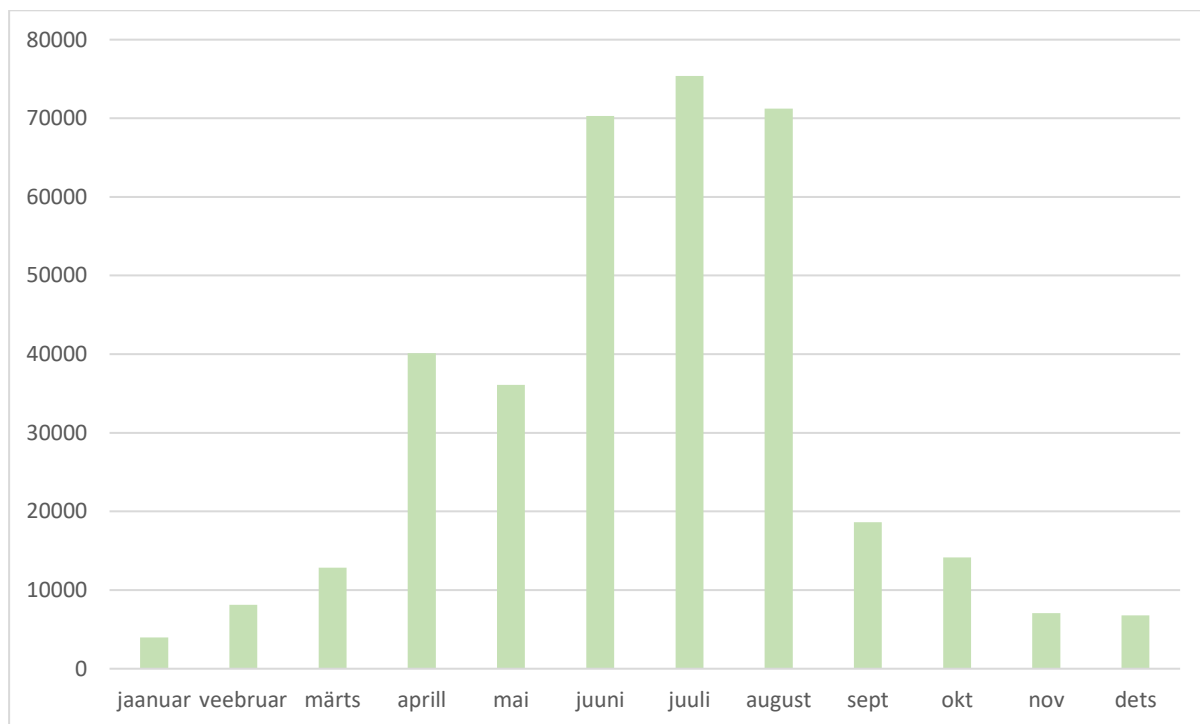
Mitmekülgne kollektsioon, avalikud haridusüritused ja lihtne juurdepääs soodustasid nii loomaaia korduvkülastamist kui ka esmaavastamist. Sellegipoolest jäi loomaaia külastajate arv väiksemaks eelmise rekordaasta omast. Loomaaia kuu- ja aastakaarte müüdi vähem kui 2018. aastal, kuid nendega tehtud korduvkülastuste arv oli suurem.

Eestist pärit külastajate osakaal oli ligikaudu 82 % ja välisuristide osakaal 18 %. Tallinlaste osakaal kogu Eestist pärit külastajatest oli üle kahe kolmandiku. Välisuristidest olime kõige populaarsemad põhjanaabrite soomlaste hulgas, kellele järgnesid külastajad Venemaalt ja Lätist.

Loomaaed oli linnapildis kevadel ja suvel nähtav välimeedia pindadel ning Tallinna väravates – lennujaamas ja Tallinna Sadama A ning D terminalides.

Jätkus koostöö Tallinna Ettevõtlusametiga loomaaia külastamiseks *Tallinn Card*’iga. Koostöös Eesti Vabaõhumuuseumiga müüdi kogu piirkonna külastamist soodustavaid ühiseid päeva- ja aastakaarte ning koostöös Eesti Loodusmuuseumiga ja Tallinna Botaanikaaiaga ühispiletit.

Keskonnahariduskeskuse ruume ja piknikuplatse kasutasid era- ning avaliku ja mittetulundussektori asutused oma ürituste, konverentside ja koolituste läbiviimiseks. Loomaaialt telliti lisateenusena juurde ekskursioone ja töötubasid.

Külastatavus kuude lõikes 2019

Liigikaitse

Loomaaed alustas alates 1. maist liigikaitseks vabatahtlike annetuste kogumisega. Külastajatele anti võimalus koos pileti ostmisega annetada 1 euro ohustatud liikide kaitsmiseks looduses. Koos Tallinna linna ja eraisikute annetustega kogunenud annetussumma 80 212 eurot anti 2020. aastal üle Austraalia Loomaaedade ja Akvaariumite Assotsiatsiooni looduse alalhoiu Fondile. Toetuse eesmärgiks oli Austraalia maastikupõlengutes kannatada saanud ja kodu kaotanud loomade ravimine ja loodusesse tagasi saatmine.

Loomaaia ettepanekul toetas Tallinna Loomaaia Sõprade Selts väljasuremisohutu sattunud täpikvöötsiibeti (*Chrotogale owstoni*) kaitse ja säilimise tagamise pikaajalise tegevuskava koostamist 5000 euroga.

Tallinna loomaaia ja Sihtasutuse Lutreola juures tegutsevad vabatahtlikud korraldasid heategevustoodete müüke ja kogusid nende müügist sihtotstarbelisi rahalisi annetusi ohustatud liikide kaitseks looduses. Kõik need, kes ostsid liigikaitse tooteid, aitasid kaasa amuuri leopardide, amuuri tiigrite, teravmökk-ninasarvikute, lumeleopardide ja euroopa naaritsate püsimise tagamisele maailmas. Annetustest ja heategevuslike toodete müügist kogunes liigikaitseprojektide toetuseks 14 940,43 eurot, mis anti üle organisatsioonidele WildCats Conservation Alliance, Save the Rhino ja Snow Leopard Trust.

Tallinna loomaaia töötajad ja endised töötajad 23.08.2019. Foto: Tuuli Lang

Organisatsioon ja meie inimesed

Tallinna linna struktuuris läbi viidud muudatuste tulemusena kuulub Tallinna loomaaed alates 1.06.2019 Tallinna Keskkonna- ja Kommunaalameti koosseisu.

STRUKTUUR

Ümber korraldati zoo-osakondade struktuur ja nendest moodustati üks zoo-osakond, mida juhib kollektsoonijuht. Zoo-osakonna koosseisus töötavad neli spetsiifilist loomkonnale spetsialiseerunud töögrupp: kiskjatele ja paksunahalistele spetsialiseerunud töögrupp, kaladele, roomajatele ja putukatele spetsialiseerunud töögrupp, sõraliste töögrupp ning lindude ja primaatide töögrupp. Töögruppide tööd koordineerivad kuraatorid, kes spetsialiseeruvad süvendatult oma loomarühmade tundmisele. Moodustati ka loomakasvatustöötajate ametikoht.

Müügi- ja turundusosakonna tööülesannete paremaks jaotamiseks koondati osakonna koosseisust koostöösuhete koordinaatori ametikoht ja selle asemele loodi müügispetsialisti ametikoht. Samuti toodi sisevalve osakonna koosseisust müügi- ja turundusosakonda üle kontrolöride ametikohad.

TÖÖTAJATE HARIDUS JA ARENDAMINE

Loodushariduse osakonna loodushariduse spetsialist Helina Maanso lõpetas Suurbritannia Sparsholt College'i DMZAA kaheaastase rahvusvahelise loomaaednike kaugõppekursuse. Tallinna Tehnikaülikooli STEM õpetaja lisaeriala kursusel õpib loodushariduse osakonna loodushariduse spetsialist Ülle Limbach. Kollektsoonijuht Tõnis Tasane täiendab ennast Sparsholt College'i kursusel loomaaia- ja akvaariumiloomade pidamisest.

Helsingi Korkeasaari loomaaia kolleegidel käisid külas zoo-osakondade ning müügi- ja turundusosakonna töötajad. Hannoveri loomaaia parkidega tutvusid aiandus- ja heakorra osakonna töötajad. Administratsioon külastas Chesteri loomaaeda Inglismaal.

EAZA hariduskonverentsil Stockholmis osalesid loodushariduse osakonna töötajad ja loodushariduse spetsialist Darja Zubareva esines ettekandega „EAZA screening and the Conservation Education Standards at Tallinn Zoo“. EAZA loomade toitumise konverentsil Marwellis osalesid veterinaarosakonna ja söödaosakonna töötajad.

Eesti Puuetega Inimeste Koja koolitusel „Erivajadusega külastaja“ osalesid loodushariduse ning müügi- ja turundusosakonna töötajad.

Loomaaia erinevate osakondade töötajad osalesid Tallinna Linnakantselei korraldatud erialastel koolitustel.

TUNNUSTUSED

Loomaaia kauaaegne töötaja ja loodushariduse populariseerija, zooloog Aleksei Turovski pälvis Tallinna linna teenetemärgi. Tallinna loomaaia teenetemärgi said hooldusosakonna juhataja asetäitja Tõnis Luhakooder, ulukihooldaja Mihhail Fainstein ja Aleksei Turovski.

Esmakordselt andis loomaaed välja kolleegipreemiad. Loomaaia uhkuseks valiti zoo-osakonna juhtivspetsialist Anne Saluneem, parimaks kolleegiks söödaosakonna juhataja Jelena Motorenko ja parimaks meeskonnaks aiandus- ja heakorrasakond.

Tööjuubel – 55 aastat Tallinna loomaaias – täitus Anne Saluneemel.

Anne Saluneem. Foto: Tuuli Lang

Üleriigilisel konkursil Aasta õpetaja 2019 valiti Aasta hariduse sõbraks loomaaia peaaednik Hannes Maripuu, kes edendab kutseharidust Tallinna Kopli Ametikoolis.

TALLINNA LOOMAAED 80

Loomaaed tähistas oma 80. sünnipäeva koos külastajate, koostööpartnerite ja töötajatega.

Sünnipäevarongkäik 22.08.2019. Foto: Rauno Saidla

Loomaaia sünnipäeval 25.08.2019

Külmade kirsjkate vanadesse karupuuridesse seati üles näitus loomaaia ajaloost ja territooriumile paigaldati loomaaia igapäevast tegevust tutvustavad stendid. Loomaaia sünnipäeva tähistati traditsiooniliselt loodushariduse päevaga ning juubeli puhul kontserdiga koostöös festivaliga Hiiu Folk. Loomaaed võõrustas sünnipäevaüritustel oma koostööpartnereid kodu- ja välismaalt ning endiseid ja praeguseid töötajaid.

Juubelisünnipäeva puhul valmis loomaaia Eesti Rahvusringhäälingu saatesarja Osoon erisaade.

Loomaaia ajaloonäitusel. Foto: Inari Leiman

MEIE KÜLALISED

Loomaaeda külastasid kolleegid Riia ja Kiievi loomaaedadest ning Nordens Ark loomaaia Rootsis, Leipzigi loomaaia sõprade selts Saksamaalt, India suursaadik, organisatsiooni Indian Forest Service esindajad, Eesti Raamatukogude Ühingu erialaraamatukogude sektsioon ning Tartu Toidu- ja Veterinaarlabori töötajad.

Tallinna loomaaed arvudes

Seisuga 31.12.2019		
oli loomaaia kollektsioonis	8250	isendit
	408	liigist
nendest	36	liiki laste loomaaias
	57	Punase raamatu liiki
	34	EEP (Ohustatud liikide Euroopa programm) liiki
	25	ESB (European Studbook) liiki
	62	looduses sündinud liiki
	907	sissetulekut
nendest	701	sündi
	206	importi
	1284	väljaminekut
nendest	958	surma
	326	eksporti
Aastal 2019		
anti loomadele	243	erinevat nimetust sööta ja söödalisandit
	6111	kilogrammi loomaaia aiandis kasvatatud sööta
viidi läbi	255	loomade tervise uuringut
rõngastati	68	loomaaias vabas looduses pesitsenud lindu
sai Tallinna loomaaed	80	aastaseks
oli loomaaed külastajatele avatud	365	päeva
külastas loomaaeda	372 041	inimest
	53	riigist
tehti	18 792	perepiletiga perekülastust
	3722	korduvkülastust aastakaartidega
	921	korduvkülastust kuukaartidega
	1489	külastust Tallinna Loomaaia ja Eesti Vabaõhumuuseumi ühispiletiga
	125	külastust Tallinna Loomaaia, Tallinna Botaanikaaia ja Eesti Loodusmuuseumi ühispiletiga
	2913	külastust Tallinn Cardiga
viidi läbi	322	ekskursiooni
sealhulgas	60	hilisõhtust ekskursiooni kevadsuvel
	10	õhturetke talvel
	346	õppeprogrammi koolidele ja lasteaedadele
osales õppeprogrammides	83	Tallinna koolide klassi
osales Zookooli iseseisvas õppes	5906	lasteaia- ja koolilast
	4	linnaaagrit
tegutses	16	loomaaia regulaarset huviringi
toimus	403	üritust
sealhulgas	57	loomade kommenteeritud söötmist ja treenimist
	5	traditsioonilist suurüritust - lastekaitsepäev, jäätisepäev, loomaaia sünnipäev, kõrvitsapidu, jõuluvanade külaskäik

	12	rahvusvahelise loomapäeva tähistamist
	135	laste sünnipäevaprogrammi
	144	eraklientide üritust loomaaia rendipindadel
eksponeeriti Keskonnahariduskeskuses	12	näitust
alustati	1	raamatu koostamist (Veskimetsa mõtlemis- ja tegutsemisraamat)
valmis Eesti Rahvusringhäälingu	1	erisaade Tallinna loomaaia saatesarjas „Osoon“
ilmus ajalehtedes Postimees ja Pealinn	52	loomaaia nädala kokkuvõtet „Nädala uudis“
oli loomaaial	27 768	jälgijat Facebookis
töötas loomaaias	215	töötajat
osales loomaaia talitajate sisekoolitusel	23	loomaaia töötajat
toimus	5	loomade keskkonnarikastamise ja treenimise koolitust talitajatele
millel osales	48	töötajat
aitas loomaaeda	405	vabatahtlikku
annetasid külastajad	23 933	eurot ohustatud liikide kaitseks maailmas
annetati loomaaia jaoks	15 355	eurot
oli loomaaia eelarve	5 135 778	eurot
teenis loomaaed omatulu	1 653 862	eurot
selest piletimüügi tulu	1 286 664	eurot
sai loomaaia alates	1.06	Tallinna Keskkonna- ja Kommunaalameti hallatav asutus
viidi läbi	1	Tallinna Loomaaia teemaline küsitlusuuring Tallinna ja Harjumaa elanike seas
sai valmis	1	uus ehitis – euroopa naaritsate paljunduskompleks
kus on	100	tavaaedikut
	4	lahtilaskmisaedikut
alustati	1	uue rajatise ehitamist – Veskimetsa puhkeala
	1	uue ekspositsiooni, Pilvemets, ehituse ettevalmistamist
	1	uue ekspositsiooni, Tiigriorg, projekteerimist